

ભર્તૃહરી નાટકનાં ગાયનો.

તરેહતાર રાગોમાં બનાવો.

પ્રસિદ્ધ કવિનાર.

મહાદેવ રામચંદ્ર જગુષ્ઠે બુકસેલર્સ.

પુસ્તકાલય—અમદાવાદ.

આપણી પેઢી.

પ્રત. ૩૦૦૦.

અમદાવાદ.

સાલગોસના કવિનારે બી " હાલમંડ અનુબિલી "

પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં છાપ્યા.

મહા રામચંદ્રના સ્વરે લલિત ગાતામાં દયામીન રાખ્યા છે.

કેવળ અનુભવ

સને ૧૯૪૮

પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં છાપ્યા.

ભર્તૃહરી નાટકનાં ગાયનો.

પ્રભુ પ્રાર્થના.

સૂત્રધાર— (રાગ ભિમપલાસ.)

રમર હર હર શશિધર વર ચંદ્રશેખર,
અવહર હર દુઃખ તાપ હે મહેશ્વર. રમર ૦ ૧
આશુતોષ સતિ પતિ કૃતિ અકળ ઐશ્વર,
પ્રજ્ઞાતપાસ દીનદયાળ ત્ર્યંબકેશ્વર. રમર ૦ ૨
રિપધર ગજહંકમાલ શૃંગ સુહર,
નગમતિ દારી ભરમ ધારી સકળ સુખકર. રમર ૦ ૩
અનૂપ રૂપ અખીલ યોગી ભાભય હર,
દાસ તાસ નાશ કરો હે ગંગાધર. રમર ૦ ૪
કરી કૃપા કૃપાળુ આપો સન્મતિવર,
જય જયકર ભર અખુટકોપ શંકર, રમર ૦ ૫

સોમદત્ત— (સુજ ઉપર ગુજરી પિતા પાદશાહ બાણી)

જય યોગીની જગદાધાર વહાર કરો મહારી,
દુઃખ દાણીદ્ર કર સહુ દૂર દયા દિલ ધારી.
તુજ ગિરિદ પિયારી માત મનેચ્છા પૂરો,
મમ રોગ સોગ સંતાપ પાપહણ ચૂરો.
તુજ ભજન થકી પશુ*ને ભાવટ નહોં ભાગે,
તો ક્યાં જઈ સુખી થવું કહો હે મહા ભાગ્યે !

કરી મયા હવે તતખેવ સુસેવક બનણી,
 ચાઓ પ્રસન્ન હરસિદ્ધ માત પ્રેમ હર આણી.
 હરસિદ્ધમાત— (અલેખ જગાડે દ્વાર ખડો જોગી.)

કરન શીકર જરી મનમાં હવેથી
 લેતું અમરફળ ખાતુ સુખેથી. કર. ૧

અમર થઇશ તું આ ફળ ખાધે
 હર દુઃખ હર ભજ રોજ જીભેથી. કર. ૨

સોમદત્ત—(મનમાં) (અવરંમદન અસખેલો.)

અમર થઇ શું કરવું આ ફળ ખાધ અમર.
 જોગવી ભૂખમરો દુઃખ દોહાગ;
 જીવ્યાથી તો બહુ મરવું. આફળ ૧

સુખ સંપતિ વૈભવવર હોયતો;
 સફળ આ ફળ ખાઈ ફરવું. આફળ ૨

માટે નઈ ભરતુંહરી ભૂપ આગળ;
 ફળ નજરાણામાં ધરવું. આફળ ૩

પ્રાપ્ત થશે ધન યશ સુખ તેથી,
 એજ મતે અનુસરવું. આફળ ૪

પીંગળા— ગીતિ.

સુધ દાસી તું મહારી, કર તૈયારી પૂજન કરવાની;
 આશુતોષ આરાધી, ટાળું જીપાધિ જટ મુજ મનડાની.

પીંગળા— દીડી.

કમ મનતો માન્યો નાથ હજુ નાવ્યો,
 શું કાઈ કામણુગારી રામાએ બરમાવ્યો;
 કંઈ શું રે સખી તે વિષુ દુઃખી જીવન લખી સુખી હું થનારી,
 જટ ગનતું તેડી લાલ લાલ પ્યારી.

દાસી— (મું કામ તણી બલિહારી.)

ખામ લગતી મું એથી લાગી,

છે એ અધમજ મૂર્ખ અભાગી. ખામ.

છે ગમાર ખાસદાર જણે મું એ ખ્યારદાર. ખામ ૧

સાખી.

અવ્યા થકી અભડામએ, સોબતથી સત જય;

ધર્મ નીતિ કુળ રીતિ ને પુન્ય નિર્દન થાય. ખામ. ૨

માળવપતિ મહિમાનીયો, વિદ્યા ગુણ બંડાર;

તે તુમ આધિન છે સદા, છતાં ચાહો વ્યભિચાર. ખામ. ૩

પીંગળા— (શ્રી જગત્પતિ.)

ચુપ ખોલ નહિ જરી ! નાદાન છોકરી;

તાબેદાર થઇ મું મ્હારી સ્થામે હુયરી ?

જેની સાથે મનકું માન્યું, તેજ ખરો દિલદાર;

હોય ભૂપ પણ મન નવ માન્યું, તો કરવો તુમ્હકાર. ચુપ ખો. ૧

છે ગમાર પણ ચાર ખરો છે, કાંમ સાંત કરનાર,

કાળજડાની કોર મણું કે હૈયા કેરો દાર. ચુપ ખો. ૨

સોમદત્ત— (પ્રીય પ્રેમ ઝરણુ ભરણુ)

જય થાઓ સદા આપની સમસ્ત કામમાં;

સુકીર્તિતેજ વિસ્તરો દિગંત કામમાં. જ.

પ્રતાપ પ્રાદતો અખંડ અવનીમાં રહો.

ત્રય તાપ પાપ શુન્ન રોગ વન્દિમાં દહો. જ.

હૃન્દાએ સરસ્વતિ વસો શ્રી કોષમાં સદા,

કીર્તિ પર્વ ધર્મ સંત કેરી દાવો આપદા, જ.

આરોગી અમરકાળ પ્રભુ આ અગર થઈ સના,
પ્રહી પરમ ધરમ નેકેકે કરમ કરો અદા. જ.

ભરથરી— (મુજ દેહ કૃતારથ)

મુજ જન્મ કૃતારથ આજે થયો
દેવીનો પ્રસાદ ભૂમિ દેવના હરતથી પામ્યો
જરા રોગ હવે દૂર ગયો. મુજ.
આભારી છું આપનો હું, ગદ્ય શું મુખથી કહું;
હકમ આધિન છું હું, કહું તે પ્રમાણ વહું;
ગામ ધામ ધન જાગીર કે અન્ય વસ્તુ જ્ઞાનથી ને
કરમાવો જટ વડભાગી થયો. મુજ. ૧

ભરથરી— આપી.

પ્રાણ પ્રીયા વિષ્ણુ કાળ આ, ખાઈ અમર થઈ કહું છું હું જગમાં,
થાય અમર ને પ્યારી, તો મમ છત્રીન ધન્ય ખરે જગમાં.

પીંગળા— (આતે શું સ્વપ્ન કે)

પ્યારા પ્રાણધાર છો, ચાર મારા.
હેયા કેરા હાર છો, ચાર મારા.
સાચા દિલદાર છો, ચાર મારા.
મારા સરદાર છો, ચાર મારા.
તુમ વિષ્ણુ તુમ જાણું જગ વડાજા.
અમ વાવનના શાળુમાર છો ચાર મારા.

સાચી.

જાણુ લાખ માળવ પતિ, રહે મદા આવીન
તદપિ તજી તેને ખરે, થઈ તુમ સાથે લીન,
પ્રીતિની રીતિ અજળ છે સ્વામી;
પૂરવ પુન્યથી તમને હું પામી,
જોગી જામર મરથાર છો ચાર મારા. ૧

અર્થપાલ—

(લાવણી)

તું આશક મેં આસુક જાની, શીદા હુવા તુમ્હર પ્યારી;
 એન પડે નહીં મુજકું અળતો, લગન લગી હૈં મતયારી.
 માગ મગહ હોયો રંગીલી, અમન ચમન મસચુલ હોયો;
 ગયા વખત શીર હાથ ન આવે, કહું સચ્ચ ન પડો ધોળો.
 શરાબકી પ્યાલી ભર વહાલી, પીજો પીલાવો મેરી જાન;
 જુદામ જાનોન જાની અળતો, મેં તેરેપર હું કર્યાન.

પીંગળા:— (થયાછોરે પતિ તેજ પ્યારી તનના)

પ્યારાછોરે તમે પ્રાણથી પ્યારા મારા નાથ રસિક છેલા.
 તન મન ધન અરપણુ કરી તમને, જાની દારી ખાસી હા-
 તમ સંગે, ઉમંગે, રહું રંગે, અંગે અંગે. બેરી પડી
 કરું પ્રીય સદાય મમજીવન અલખેલા. પ્યારા.

સુખ વૈભવ આ રાજ્યપાટ સહુ, તુમ વિષ્ણુ હું ખ નિદાન.
 મનમાંહે, દુઃખ થાયે ન સોહાયે જીવજાએ
 પણ પરવસ જરીધુંમમ પ્રિયતમ અરે પ્રેમ ધેલા. પ્યારા. ૨

ભરથરી— (પ્યારા મન મળવાને વ્યાકુળ થાયે.)

વહાલા તમ વિષ્ણુ મમ મન અકળાય,
 પ્રેમ બાણ મારી કીધો કારીધા અસલ્ય ભારી દુઃખ ન-
 ખમાય, ધબરાય, જીવજાય, મહારાય, કરો સહાય
 મમ મન અકળાય વહાલા.

જીવ વિનાની કાયા જેવી, તમ વિષ્ણુ હું પ્રીય દિશું તેવી.
 મમનાથ મહી હાય રહી સાથ બીડીયાથ પ્રીય પ્રીતમ;
 રહો અહીંતો સુખ થાય. વહાલા.

ભરથરી— (ભરસાકે સમખાની)

હો રંગ રસની બીની પ્યારી, તું વાવ અવણુ કર મહારીરે રંગ.
 ધન મરણ કંઈપી પર ધેસો, ભરકુ હું હું પ્રીયકારીરે રંગ. ૧

કાયાથી છાયા જુદી શું પડશે?, જો જો? રસીલી વિચારીરે રંગ. ૨
મન તો ચાહે છે અહીં અહનીસ વસવા, માનુની મોહનગારીરે રંગ. ૩
પણ શું કરું હું રાજ્ય પાસમાં, કસાયો છું સુકુમારીરે રંગ. ૪
અન્ય જુદાઇ ન જાણો ચતુરા, સાત કહું છું પ્રાણ પ્યારીરે રંગ. ૫

પીંગળા— (નિરખળ શત્રુ સખળ રાજ્યપર)

અરે! અલૈકિક ફળ આ આજે, ક્યાંથી મળ્યું મારા સ્વામી,
જેતાં દિલ થાય શાંત રસીલા, પૂરવ પુન્યવડે પામી.

સાચે સાચું કહો પ્યારા મારા આજે મનેરે, દેવકે મનુષ્યે ધ્યુ આપ કનરે
પ્રાસન કયેથી કામ શું શું બનેરે સાચે. અરે.

અરથરી— (ડરમાં તું દીલ સાથ)

મળ્યું વિપ્રથી વરફળ એહ, ખાધેથી થાય અમરવર દેહ,
પ્રેમની ક્યારી પ્રાણથી પ્યારી, પ્રામન કર તું એ વરફળ પ્રીતે,
અમર થઇ સખ આપો સુરીને, તેથી સકળ પરિતાપજ વીતે,
પ્રીયે સાચો દિવાલીશું રનેહ. ખાધેથી.

પીંગળા— ગીતી.

પ્રાશન કરીશ પ્રભાતે પૂજન ફરીને પ્રેમ સહીત પ્યારા;
પણ પ્રભુ પ્રેમી હવેથી, રહો નહી તમે નિમિષ એક ન્યારા.

વિક્રમ (ગઈ ગ્રીષ્મ થયું)

વડું વચન શું બહાલા બાઈ છે સમાચાર દુઃખદાઇ;
વધી રાજ્ય વિષે લુચ્યાઇ, નથી ન્યાય તણી સાચાઇ.
હા ચેર સુમલને જુગારી, પાખંડી પાપી બિચારી,
છાન દુટ્ટ કમ કરે ભારી, વધ્યું અંધેર, વરતે છે કર,
વેરને ઝેર, અનીતિ હવાઇ. છે સમાચાર. ૧

જો રાજ્ય કાળ અધિકારી, જ્યે હસ્ત નીતિ વિસારી;
તેથી પ્રજા પીડાએ ભારી, માટે માહસ્ય, કયે કટ રહાય
પ્રજા સુખી થાય તોજ સુખદાઇ. છે સમાચાર. ૨

ભરથરી—

(નાથ નવ કરો)

ખંધુ મ્હાહરા પીડા પ્રજનીરે
 સુણી સંતાપ, થયો અમાપ, તે પરિતાપ,
 ઝટ તું કાપ આણા આપું સુઝાનીરે. ખંધુ ૧
 લેવી ઘટે સલાહ જો કદાચ મ્હારીરે
 તો હવેથી હો સુખેથી કહુ મુખેથી કર તુ નેથી
 કાર્ય નિજનું જાણીરે, ખંધુ ૨

પીંગળા—

(ચોવનમદમાં લયકેલી)

સખી નાવ્યા લાલ હળુ કેમ ન મ્હારા છખીલી,
 યદ ઝાલ્યું, શું રીસાયા, તજ દાયા, કેમ માયા, વિમારી મુજને
 સાથી વ્હાલે છખીલી. સખી. ૧

સખી—ધીરજ ધરો નહી અકળાઓ રસવેલી

અલખેસો, રસધેસો, છાકેસો, વ્હેસો વ્હેસો, આવશે હમણું કલ્યાંત કે શુ થેલી. ૨

પીંગળા— (ઓ અલખેસા આવો આવો)

ઓ રંગીભીના પધારો પધારો પધારોને રાગ;
 જંખું જંખું જંખું જંખું આપનું નામ. ઓ.
 વ્હાલાના નામનું ધ્યાન ધરું ગુણગાન કરું
 જોકે વાટડી જાની, ખાવું કે પીવું કે ગાવું કે ન્હાવું કે
 મરવું કે વાત ન ગોઠે રહેલાની, રહું એક નામ તજ સહ કામ
 રહેના રામ વદું સત્ય વાણિ, કામણગારા રહો ન ન્યારા પગ
 જુમ જેવી જય વારી જાઉં છખીલા. ઓર.

પીંગળા—

(જોજોને પેલીકુમાર)

સિરતાજ મારા ખારા આરોગી આ હજ આપ,
 આ હજ આપ તે અમરજ આપશે.

વાપે હ પ્રત્યક્ષ પ્રત્યક્ષ

રામ મેલ આમલે માણીશું રમે.

મીરા. ૧

ટાળીશુ તનના સહુ તાપ

મારા. ૨

હવેત ધન્ય મુજ આપ હવનથી

નહી તો પરિતાપ અમાપ

મારા. ૩

અશ્વપાળ—(આવો આવો અલખેસા છેસા આધડી)

હવો હવો હવો મેરી પ્યારી જનનતું

અર હ્યાછ અરમાન દિક્ષોજન તું.

હવો.

શાળાસ શાળાસ તુંને ખ્હોત શાળાસ હૈ

દિક્ષઅર માસુક તુંને કયા દરે ? શાળાસ હૈ;

મોહનતક માયના જનના સાળાસ હૈ.

હવો. ૧

હરહરુખેમે ખાઉંગા પ્યારી, અમર હોડંગા અયે મતવારી,

ચ્હાતી હૈ મુજે દિક્ષોજનસે તું બરી.

હવો. ૨

પીંગળા— (ગરહમને દિલ સનમકું દીયા)

શું સતાવે છે વિક્રમ તમને ?, હીક ધડું તેનો ચાટ,

રાજ પાટ હાથી, છોડાવીદેક તમ માટ.

શું. ૧

દેશવંદો દેવગતું કાલે, તો ખરી કાલી સુતાજ,

સાપ કેરા રાશમાં કરે, નાખ્યે થાય અકાજ.

શું. ૨

માળવપતિ કરે ઠપ્પા તુમપર, તો તેને દરે દર

(તો) વિક્રમે શું વિસાદમાં છે, કહો મારા સરદાર ? શું. ૩

અશ્વપાળ— (ખીહાગની ગજલ)

યહ ફળ દેક મેરી આસનાકું, તો ખુબ મજાદ પડે

હોગી અમર તો યહ બંદેકી, કયા બહાર ઉડે.

યહ. ૧

અંસ આરામ હુસનુમાસે, બેઠીંગા મઝે અચ્છી

ખુદા શુંકર કરે જો મોપે, તો ખાત હૈ સચ્ચી.

યહ. ૨

મુલિકા— (મારો પાવન કરીઓ પલંગ)

નહારા શોખીલા રંગીલા હૈલ, મોહલાહ મન મંમતા હો

દીસો આજે આનંદમાં હૈલ

મોહ

હોહો કોડીકા કંચુક, રંગ રસીલી વાત.

શુ લાગ્યા ? સત્તાડીને કડા ક્યા રમીયા વાત. મોઝ. ૧

અધિપાળ— (જળ સરન જાત જમુનાકે)

લાયા અમર જળ અથે અજમેલી, તારીક ઇનાકા ક્યા કરે જે.

ખાવે અમર જળ અમર હો જાવે, અવળતા સળ જાવ પગે લાય ૨

અમરહો જાત મએ ખાકે મગર મેરે, નેરે જીત ક્યા કાન નંગે લાય ૩

મગીલીએનું ખા દિલજનની, મેલનત મેરી આવેગી મજરે લાય ૪

ગુણિકા— (ત્રેતાલી ચોપાન)

વાહ વાહ જાતી છગર છે સાચ શ,

કર્યા અમર આ કરીઓ પ્રયામ.

ધું આબારી અનિમે તમારી,

વારં વર જાડાં બસીહારી:

આજા આપની માથે ચઢાવી,

પ્રશન કરીશ પ્રભાને વધાવી.

ગુણિકા— (રાગ સીતાજના મહિનાના)

કાંધાં પુરવે પાપ અમાપ, જેથી વૈશ્યા યજ્ઞ ખરી,

કરી દુષ્ટ કર્મ અનાચાર, છળથી પરધન હરી. ૧

એવો અધમાધમ અવતાર, છતાં ફળ ખાનને,

થતા અમર ગાહે દોણુ આપે, મૂખ મકલાનને ૨

જે છે ગાંધાસ્ત્રણુ પ્રતિપાળ, મળાપતિ ગુણ નીલા;

થતા અમર થે.અ એ રામ, રસિક રસ રગીલા. ૩

કરં બેટ આ ફળ જપ નેટ, યશે કામ તે થકી,

ધન ઇજ્જત ને સાળાસી, મને મગશે નક્કી. ૪

સરથરી— (મલપતી તલપતી)

લટકતી મટકતી મજ ગતીરે, સ્ત્રીમાર નથી તુજ સમી રતી સતી,

અજોગ્ય મેલની છે. મેલક રસીલી,

હરખતી અનૂપ છે મુખ્યાકૃતીરે. રતી.	રતી.	૧
મંદ મંદ હારય મધુર વચન મન વેધક, પ્રીતિ પાત્ર પ્રેમીનજરે નિરખતીરે	રતી.	૨
ચેટકવડે ચોરું ચિત મ્હારં તે તો ચતુરા, થઈ રહ્યા આધિન માળવા પતિરે	રતી.	૩
ત્રયશત સાઠ સ્ત્રીઓ તજી તુજ સાથે, અહર્નિશ રંગે રમું છું રતિરે.	રતી,	૪
ખાનપાન ગાન તાન જ્ઞાન ધ્યાન ગોડે નહિ લાગી છે અખંડ તુજ વિષે વૃત્તિરે.	રતી.	૫
અનંગ રંગ રમા સગ રમીયો ન જો નર, વ્યર્થ જાણે જન્મ પામ્યો અવગતીરે.	રતી.	૬

પીંગળા— (મોહીરહયોછું મંદ હાર્યમાં)

મરણકમળ ચિત ચાહું છું રસિકા ખ્યારા ચરણ.	
તન મન ધન જીવન ક્યું અરપણ;	
અહર્નિશ રાજ ગુણ ગાઉછું.	રસિ. ૨
ખ્યાન પ્રાણના પ્રેમમાં જની ધેલી;	
વદન નિરખી મગન મગન થાઉછું.	રસિ. ૧
જરી આપનો જો વિયોગ થાય વ્હાલા.	
તો હું અધિક અકળાઉં છું	રસિ
ર્યામ સહુજા કશી કમી નથી મ્હારે,	
રસિક રાજ્ય પ્રેમથી રિઝાઉં છું.	રસિ.

અરધરી— ગીતી.

ચિંતા કર' નહિ ચતુરા, છે બંધુ પાણુ તુજ દેવી તેથી.
દેશવટો દેડે આજે, સ્વયં માનીતું દે સુખન રતેહથી.

વિક્રમ-- (પડયો છું વિખૂટા પ્રિયા.)

પ્રીય બ્રાતા મદારા આજ આ, શું વદો મુખથી આપ.

બરમાળ્યા કોઈ બમટે કે વામ વિધિની છાપ,

વર્ત્યો નિરંતર નીતિથી કરી ન અનીતિ કાંઈ;

છતાં વદો શું વેણુ આ, સુણી ઉપજો અતિ પરિતાપ. પ્રીય. ૧

કોઈ દુષ્ટે કદિ ખોટો ઠસાવ્યો, હોય જો વહેમ અધિક;

કરીયે સત્ય તપાસ નહીતો બહુ યાએ પશ્ચાતાપ. પ્રીય. ૨

બરથરી-- (ક્ષત્રીકલંક)

બસ બસ ખોલ ન તું એકે વેણુ જાણુ છું ચતુરાઈ તારીરે-

પરખ્યાં તરાં કપરી કુડાં કહેણુ જાણુ છું.

મોખ્યું સરવસ રાજ્યતું કામ. જા. થયો છેવટ તું નિમક દરમ. જા.

જો માતુ સમાન મુજ નાર, જા. કરી તે પર કુદછી છે વિ.કાર, જા

બદ્રિક્ષણ સમ તુજ દૃતિ ખાસ, જા. જોઈ અધિક થયો છું કિંદાશ, જા

કર કાળું તારું મુખ તો અઢીઠ. જા. પાગી કૃષ્ણ સહુ કામ અનિષ્ટ, જા

હોત અન્યતો લેત તુરત પ્રાણ, જા. જાણી બંધુજનો કો સત્યજન. જા

વિક્રમ-- (વૈદર્ભિ વનમાં વસવલે)

અસત્યવાત છે બ્રાત એ, જાણે આપ જરૂર; કરી ન કુદછિ-

કદિ સ્વપ્નમાં, આણો શંકાન ઉર, કાર્ય વિચારી કરો પ્રભુ ૧

તારી નેહ સત્ય સમજીને, તમ્ને બંધુને આપ

પણ પાછળ પશ્તાવો થશે, જાણુશો કપટ પ્રતાપ કાં. ૨

વિક્રમ-- (ક્ષત્રીજયો નહીદે ગુમાવી.)

તારી ખ્યારમાંહે થશે ખ્યાર. બહુ બંધુ મારા-

બરથરી--જરે જા ગમાર, બમે શીર કાળ સઠે દૂર દહ થશે.

જાણે અપમાન અતિ જરે જરે, થશે યુરી પાત દશે બાળિ

ભરથરી—રીક છે—

ચિકમ—જો જો ખ્યાર—

ગુણિકા— (પ્રેમ વચન શરથી મન વિધી)

રહેા અમર રાગ મદ્દરાગ સદા

વધો પ્રેમ પ્રતાપ દિગંત સુધીરે—

રહો. ૧

બળ છળ બળ ધાઓ બચિતજ ખડન,

વેગ વગે નરનિદિ રીદ્ધિ સિદ્ધિરે—

રહો. ૨

મંપ સુવશ મુખ સંપત નિત્યે પામો વૃદ્ધિ પ્રભુ ગુણ મુખુદ્ધિરે. રહો. ૩

ભરથરી— (હા થયા શા હાલ મારા.)

અરે ! અમરદ્રગ આ ગુણિકા કને આવ્યુ શી પેરે,

પ્રામન કર્યું જે પતિએ, કરી પ્રિતા ખરે.

અરે. ૧

ખ્યારી મારા સોગંદ તો કરી, ખાવે નહી વૃથા;

તેમ નથીઆ અન્ય અમરદ્રગ, જાણું સર્વથા—

અરે. ૨

હજે પ્રપંચ શું આ રચનામાં, જાણું તે જરૂર;

સત્ય.મત્ય તપાસીને, કહું ચિંતા સદુ દૂર.

અરે ૩

ભરથરી— (આશો કોપ મુજપર)

કે દિલકાર આ નારી ધુતારી, તજ્યો વિશ્વસે બધું ધિકારી છે.

હવે હવેન ગાર્યા સરમવ મેંતો, બાંધ્યો પૂરણ ખ્યાર;

થમ આચિન રૂથો હું નિરંતર, છતાં કર્યો વ્યભિચાર. છે. ૧

નીચનિર્ગુણિયાર સંગાયે, લીન થઇ હજ્યો નાથ;

જ્ઞાન વચન નવ માન્યુ મેં તેથી, થયો ખરેજ અનુચ. છે. ૨

જ્ઞાત ચિકમા તુજ દિત વચને, આવે. યદ આચાર;

હાય હાય નાશિનેદો દુઃખ દેધ, પ્રભુનો ભાગો શુદ્ધગાર.

ભરથરી— (દેખી તેરી વફાદારી)

કરો કદિ ન વિશ્વાસજ સ્ત્રીનો, છે એ કુઃ કપટનો ખટનો કો.

એકને મુખથી મિટ વચન કહી, ખુશ રીઝવે બાવે,

આંખ દસારો વળી જતાવે અન્યને,

મનમાં અવરને ધ્યાવે, વાત ગજ જનીએ કરો. ૧

મુખમાં અમૃત મનમાં અતિ વિપ. બરું છે મારા બ્રાતા

મુખમઈ સમજ તેના બર્મે, મૂઠ્યો છું હે જગત્રાતા વાત-કરી

વિપયા લપટ પાપી બન્યો હું, પાવન થાગ કાઠે,

જગત નિયતા શરણ મારું તુજ, મત્ય બાળથી આજે. વાત-કરી

ભરથરી— (ભેખરે ઉતારો રાજ ભરથરી.)

નારી નરકની ખાણ છે, નારી કુઃખ બંડારજ,

કપટ કુડની છે મંજુષા, નથી જરી નારીમાં સારજ-

બામની બરોસે કોઈ નવ બૂલશે. ૧

સમ વ્યસનની નિશાળ એ, અંખળા સમળા છે ખાસજ:

નેમ પ્રેમ સહુ પ્રપંચના, ગુઠા છે વચન વિલાસજ. બામની. ૨

કુઃખપદ દહતાને સમજને, તજ રટશે જે રામજ,

તે નર મુખી જગમાં સદા, સદાજ થશે સહુ કામજ. બામની. ૩

ખીંગળા— (દાહ હિઠી છે કુઃખની દિલમાં.)

શું કરે હવે સાણી સાહેલા, નાથ મહે શી રીતે રહે, શું.

બની કામાંધ કુકર્મો કર્યા બહુ, સત્ય સુનીતિ શિયળ તજ સહુ:

કર્મેનણી કથની શું હું કહું, હવે મમ જીવ અતિ દહે. શું, ૧

પ્રપંચ કરી નિત પતિને, છેલરી પોષી પાપી વૃત્તિને,

જીવ કરી નિજ મનિ અમે મલિને, દાવ કરે શું હવે. શું. ૨

ભરથરી— (પૂર્ણ થયો ને ખેલ.)

અલખ નીરંજન ઇશ ભગ્નુ હવે અત્ર.

પતિત પાવન અધમ ઉધારણુ, જગપાલક જગદિશ. ભગ્નુ. ૧

સ્વપ્ન સગાન જુડી જગમાયા, જાણી વિશ્વાવિશ ભગ્નુ. ૨

યોગી વેષ ધરી ગીરી વનમાં, વસી રહે પ્રભુ અહનિશ. ભ. ૩

જોગીઓ—અહા અલેખ જગે ગુરુ—

ભરથરી—કીસીકા ખેટા કીસકી ખેટની અહા.

રાજપાટ તણ હાટ જગતકે, રામચરણ ચિત લાગા

હરીહર સ્મરણુ નીરંતર કરે, હેઉં પરમ સુભાગા.

આશા અવર ન હૈ અખ મુગ્ધુ, સીરદ મુકિતકી આશા,

દે દિક્ષા શિક્ષા સતગુરુ, બનાદો હરિકો દાસા. ગુરુ.

દાસી— (અરે લાલદેવ ઇસ તરફ જલ્દ આ.)

બની યોગી આવ્યા બાઇ ભૂપતી

ઉભા દ્વારમાં માગે બિક્ષા સતિ.

ગળામાં છે તોલી શીંગી પ્રીયનાથ;

કાને મુદ્રા ધારી છે ખપ્પર હાથ.

માતા દહી માગે છે બિક્ષા ખરે

અહો થયું આશું અનિષ્ટ અરે

પીગળા— (મેનાવતી માતા નીર ભર્યોરે)

પ્રીય પ્રાણ પ્રીતમજી ભેવ તણ દો કૃપારે કરી

ચંદ વિઘ્નલ હું કામાવેસથી, ક્યાં કુર્મ અગાધ,

કૃપા પાત્ર ચંદ આપદાશીનો, માફ કરો અપરાધરે.

હવે ચૂક નહી પડશે કદિઓ, કહુ સત્ય કારણેડ

નાથ દયા કરી ભેષ પરહરી, પૂરો મનના કામ.

પ્રીત. ૧

પ્રીત. ૨

ભરથરી-

(રાગ સદર)

મેરી મૈયા જલ્દી ભિક્ષા દેનેરે સત્ય ધર્મકી,
 ઐસ આરામ અરૂ ધરક્યાજી સગ, છોડાયલ સંસાર
 રાગી નહી મેં હુવા વૈરાગી, ક્રોધ માનમદ મારરે મેરી. ૧
 તું નહી મેરી મે નહી તેરા સત્ય સમજ તું મૈયા,
 વિષય વાસના વ્યર્થ હે સગ યે, સત્ય હે રામ રૂપૈયારે મેરી :
 રામ નામ રટ રસનાસેં તું, હોગા બેડા પાર,
 ભિક્ષા ધર્મકી મૈયા દે. દે, અગ ન ઔર અધિકારરે મેરી-૩

ખીંગળા- (પ્રાણનાથ પ્રાણનાથ પ્રાણનાથરે.)

અરર અનાથ કરી નાથ ક્યાં ગયા,
 બહાલી અતી હતી પણ રાખી ન દયા,
 ઉજ્જેણીને આપ્યો છે રંગપો પ્રાણધાર
 તમ વિના પ્યારા લાગે સુનો આ સંસાર,
 અરે કામ કોટી કોટી તને છે ધિકર !
 ચૂકાવી સત્યથી મને કીધી ગુન્હેમાર.
 પાવન થવાજ પાપી દેહને દહી
 મુકિત મુખ પામું સેવી શંકુને સહી.

ભરથરી—(મત ડરરે ધર ધિરજ ધિરજ તું મનમેં.)

વૃષભધ્વજ બજરે તજ આશ અવર મન મેરા, સગ જુદ-
 જમતકા સ્વપ્ના નહી કોઈ પહાં હે અપના, સતસંગ સજરે તજ. ૧
 પ્યાન નિરંજનકા ધરો, બરો સુકૃત બંડાર, તરો દુઃખદ-
 આ અગ દિધિ, વરો મુકિત વરનાર. શીવ શીવ શીવ બજરે તજ.

સર્વપાત્રો - નાથ કેસે ગજકેા બધે છાડાયો.)

નાથ ભવ પાથથી પાર ઉતારો,
 દુઃખ જન્મ ગરણનાં પારો નાથ.
 નદી જગમાં સુખ જરીએ ત્રાતા
 સુત મિત નારી સયોગે
 દુઃખદ પ્રપંચીએ ગાયા મમ છે
 છે મુખ તેના વિયોગે-નાથ. ૧
 માળવપલિનું વૃત્તાંત વિલોપી,
 નાર ંહો નર નારી; રતમામેં વિચરો દે વિંદી,
 બમ જડ ગાયા વિસારી. નાથ. ૨
 શિવ આગવન સમ મુખ સાધન,
 બન્ય નથી પ્રિય બ્રાતા;
 મ.ટે બળે સદુ ભવ દલિ તારણ
 સુખદાતા ભવ ત્રાતા. નાથ. ૩

